

**ЗА ПРИНЦИПИТЕ, ПОЛИТИКАТА И ПРАКТИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ В
СФЕРАТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО НА ЛИЦАТА СЪС СПЕЦИАЛНИ
ПОТРЕБНОСТИ**

Отново заявявайки правото на образование на всеки човек, във вида, в който е зафиксирано то във Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г., и отново потвърждавайки задължението на световната общественост на Световната конференция по образование за всеки от 1990 г. да обезпечи правото на образование за всеки независимо от индивидуалните различия,

отново напомняйки за няколкото декларации на Организацията на Обединените Нации, в резултат на които през 1993 г. бяха приети Стандартните правила на Обединените Нации за обезпечаване на равни възможности на инвалидите, в които към държавите се отправя призив за обезпечаване на положение, при което образованието на инвалидите да се явява неделима част от системата на образование,

отбелязвайки с удовлетворение по-активното участие на правителствата, групите на привържениците, общините и родителските групи, а също и особеностите на организациите на лицата с физически и интелектуални затруднения, стремящи се да подобрят достъпа до образование за повечето необхванати преди това лица със специални образователни потребности,

приемайки като свидетелство за преданост активното участие в тази Световна конференция на високопоставени представители на множество правителства, на специализирани учреждения и междуправителствени организации :

1. Ние, делегатите на Световната конференция по образование на лицата със специални образователни потребности, представляващи 92 правителства и 25 международни организации, събрани тук - в Саламанка, Испания - от 7 до 10 юни 1994 г., потвърждаваме нашата преданост към образованието за всеки, признаваме необходимостта и неотложността от обезпечаване на образование за деца, младежи и възрастни със специални образователни потребности в рамките на съществуващата система на образование и по такъв начин одобряваме Рамката за действие в специалното образование, от чиито положения и препоръки могат да се ръководят правителствата и организациите.

2. Ние считаме и тържествено заявяваме, че :

всяко дете има основното право на образование и трябва да има възможност да получава и поддържа приемливо ниво на знания,

всяко дете има уникални особености, интереси, способности и учебни потребности; необходимо е да се разработва системата на образованието и да се изпълняват образователни програми така, че да се взема под внимание голямото разнообразие на тези особености и потребности,

лицата, имащи специални потребности в областта на образованието, трябва да имат достъп до обучение в масовите училища, които са длъжни да им създадат условия чрез педагогически методи, ориентирани на първо място към детето с цел удовлетворяване на тези потребности,

масовите училища с такава включваща ориентация се явяват най- ефективното средство за борба с дискриминационните възгледи, за създаването на благоприятна атмосфера в общините, за изграждането на включващо общество и обезпечаването на образование за всички; нещо повече - те обезпечават реалното образование за болшинството деца и повишават ефективността и в крайна сметка рентабилността на образователната система.

3. Ние се обръщаме към всички правителства и ги призоваваме :

да дадат от гледна точка на политиката и бюджетното разпределение най-висок приоритет на усъвършенстването на образователната система, което би им позволило да обхванат всички деца, независимо от индивидуалните различия и трудности,

да приемат под формата на закон или политическа декларация принципа на включващо образование, заключаващ се в това всички деца да постъпват в масовите училища, ако няма сериозни причини, принуждаващи ги да постъпят по друг начин,

да разработват демонстрационни проекти и да поощряват обмена със страните, имащи опит в областта на включващото училище,

да създадат механизми на основата на децентрализацията и широкото участие в областта на планирането, мониторинга и оценката на предоставеното образование за деца и възрастни със специални образователни потребности,

да поощрят и облекчат участието на родители, общи организации и организации на лица с физически и интелектуални затруднения в процеса на планиране и приемане на решения, касаещи удовлетворяване на специалните образователни потребности,

да полагат повече усилия за разработката на стратегии, касаещи своевременното откриване на такива потребности и приемането на конкретни мерки, както и за професионалните аспекти на включващото образование,

да обезпечат на основата на систематичен обмен в рамките на програмите за подготовка на учители, както в дослужебната, така и в подготовката по време на работа, че ще се предвиди обезпечаване на образованието на лицата със специални потребности във включващи училища.

4. Ние призоваваме и международната общественост, в частност :

правителствата, изпълняващи международни програми за сътрудничество и международните финансиращи органи, особено спонсорите на Световната конференция по въпросите на образованието, науката и културата (ЮНЕСКО), Детския фонд на Организацията на Обединените Нации (УНИЦЕФ), Програмата за развитие на Организацията на Обединените Нации (ПРООН) и Световната банка :
...да одобряват подхода, изразяващ се в обучение във включващи училища, а така също да окажат подкрепа за развитието на образованието на лицата със специални потребности като неделима част от всички образователни програми;

Организацията на Обединените Нации и нейните специализирани органи, в частност Международното бюро по труда (МБТ), Световната здравна организация (СЗО), ЮНЕСКО и УНИЦЕФ :
...да увеличат своя дял в техническото сътрудничество, както и да укрепят своето сътрудничество и създаването на мрежи за оказване на по-ефективна поддръжка, по-широко и комплексно обезпечаване на образованието за лицата със специални потребности;

неправителствени организации, занимаващи се с въпросите на осъществяването на програми и оказване на услуги на национално ниво :

...да укрепят сътрудничеството си с официалните държавни институции и да активизират своето растящо участие в планирането, изпълнението и оценката на включващото образование за лица със специални потребности;

ЮНЕСКО, в качеството си на орган на Организацията на Обединените Нации, занимаващ се с въпросите на образованието :

...да обезпечи включването на образованието на лицата със специални потребности във всички видове обсъждания, свързани с образование за всички, на различни форуми, ...да мобилизира поддръжката на организации на преподаватели по въпросите, свързани с укрепване на образованието на учителите тогава, когато се касае обезпечаването на образованието на лицата със специални потребности,

...да поощрява академичната общественост в плана за укрепване на научните изследвания и създаването на мрежи, както и на регионални центрове за информация и документация; едновременно с това да служи като център за обмен на информация за такива начинания и за разпространение на конкретни резултати и опит, получени на национално ниво в изпълнение на настоящата Декларация,

...да мобилизира средства в рамките на своя бъдещ Средносрочен план (1996-2002 г.) за разширение на програмите за включващо училище и за програми за оказване на подкрепа на общините, които са позволили или пристъпили към осъществяване на опитни проекти, демонстриращи нови подходи на разпространение, както и да разработва показатели, касаещи потребността от образование на лицата със специални потребности и неговото обезпечаване.

::: 5.И накрая, ние изразяваме нашата дълбока признателност на правителството на Испания и ЮНЕСКО за организацията на Конференцията и ги призоваваме да положат всички усилия, за да обърнат вниманието на световната общественост към тази Декларация и Рамката за действие, особено на такива важни форуми като Световната среща на високо равнище за социалното развитие (Копенхаген, 1995 г.) и Световната конференция за положението на жените (Пекин, 1995 г.).

Приета чрез акламации в Саламанка, Испания.

10 юни 1994 г.